

1.

0-15

Matwe Folklore.

Lekgema le ngwanenyana.

LH

Nkanō: Lekgema la re "Mmapalane - Mmapalane o di ya, ene ke u we?. Ngwanenyane a re?? Ke Mmapalane ke Mmapalane ke ePa ditse la ka epa ka tlatša kana ke ya gae kale setla-la-Rathšimo.

Nkano: Ngwanenyana a na pa a tshaba. Ratšimo a mo kitimiša mmapalane a kitima a tsena ka moletene ka bošigo ngwanenya a jo tshela, Lekgema la šala le thibela molete ka mokgopa laya la re "Mmapalane-mmapalane o diya ene ke u we? Ngwanenya A re" Ke Mmapalane ke Mmapalane ke yepa ditshela ka epa ka tlatša ka na ke eya hae ka lesetla la ra tsimo. Ngwanenya a tshaba la mo swarø la ya naye hae la re "Go yena ke ya go apeya Mmapalane a re" Nna gageso Ge ba apeya motho ba be ya gala letehe le legong Letehe lekgema la diya bjalo la moloke.

2. Ditlō: Laya ho tšoma ngwanenya a šala a e tswa ka pitseng a lokela Mmago lekgama. A gotsa mollō o mogolo a re go bona lekgema, a tima mollō a ša diša legale legong. A ya a o tsela ka dikobone, bo mmo Lekgema Lekgema la fihla la ja nama ya bo mma lona la re go ja la šadiša, marapō la re "Go mmaPalane mma - nama seye, ngwanenya a re" ke hlwele ke Pokapoka morwana Masegare. Lekgema la ja dinama la fetša la sitwa le go e melela, ngwanenya a tswa ka dikobone tsa bo mma-ratsimu are" nna ntše re kwa dikabone tsa mma Ratsimu re sehlwe re longwa ke dintā tša bo mma Ratsimo.

3. Ditlō: Monna le mosadi le mpja.

Kgale-kgale hola diphōfōlō di sa tseba go bolela bjalo ka batho bare gobe gona le monna le mosadi le mpja ka tšatši le lengwe monna a ya maeto a tlogela mpja. Monna a re "O sale o efa mpja ye mogobe, mosadi a dumela monna a tloga mosadi a sala a efa mpja meroko mpja ya tloga ya latela monna ya thoma go opela yare "Huhu mpja mpja ka sala ke tja meroko meroko wa ma kgakga tshipa masweu a lewa ke mang, huhu mpja-mpja ka sala ke idja meroko meroko ya ma kgakga tshipa mosweu a lewa ke mang. Mpja ya tloha ya latela monna. Mosadi a sala a nyaka mpja. Mpja ya tshaba ya fihla mola monna a ilego gona ya thoma go špšla yare "huhu mpja mpjaka sale ke idja meroko, meroko ya makgakga tshipa masweu a lewa ke mang. Monna a re "Go kwa taba ye ae apaho ke mpja a kwata a ya hae a fihla a re "Nka o file mpja ya ka meroko.

/Mosadi

- Mosadi a re "Nna ke ifile measwa monna a nama a bolaya mosadi ka
4. sêlêpê mpho sa mosela wa seripa.

Ditlo: Sudusutsana le mmutla le motshukudi.

- Kgale-kgale mola diphôfôlô di sa tseba go bolela bjalo ka motho
ba re "Go be gona le phôfôlô ye ngwe bare ke sudusutsana e na le
bana ba bane a ra mmutla wa molelela bana. Ka tsatsi le lengwe sudu-
sutsana a ya go nyakela bona didjo a re "A sa ile, khudu ya tla yare"
"Motswalaka nna bana ba ke ba mang mmutla ware" ke ba sudusutsana.
Khudu yare "O ile a e pshatlele a e pshetlele o ile a e psherêlê a e
pherêlê. Na re a e pherela a mama a feta, motshukudu a fihla a re
"Mmutla bana ba ke ba mang Mmutla a re" ke ba sudusutsana o ile a
phjatilele a phjatilele o ile a e pherele a e pherele. Nna re a e
phjatilele ke moka motshukudu a ba phjatla a napa a feta. Motshukudu o
be a na le dinkô tse dikgolo. Sudusutsana a re go boya a re "Mmutla
bana baka ba kae? Mmutla are" ba phjatlile ke motshukudu. Sudusu-
5. tsana o motalelela. Ahwetsa banenyana a re "Go bona nna ha le eso
la bona motshukudu motshukudu a feta moo nna. Bare "Re mmone e kowa
pele kowa o bina kotserere kotserere mmoku kotente kotente motshukudu
kotente sudusutsana a feta a hwetsa basadi a re "Nna ha le eso la
bona motshukudu motshukudu a feta moo nna Re mmone o kowa pele kowa
o bina kotserere mmoku kotente kotente motshukudu katente kotente.
Sudusutsa a feta a hwetsa motshukudu a re "Motshukudu bana baka ba
kae?" Motshukudu a re "Nna ha ke tsebe sudusutsana a tsena ka nkone
ya motshukudu. Motshukudu a re "Sudusutsana e kwa ka nkong yaka
Sudusutsana o kwa motshukudu a nama a hwa. Sudusutsana a tloha.

6. Ditlô: Baninya ba ile kgonyene le mpja.

Yare e banenyana bo ile kgonyene ba re "A re sobanene re bone
wa makhuru. Noni ke sethatha kgosi, ba sobana ba hwetsa mpja ene le
makhuru ba e bolaya ba nama ba tloha mpja ya sala e tsoha, ya ba sala
nthaho ya re "e ile ele banenyana tanana, ba e ja kgongene ba re "A
re sobanene re bone noni, noni ke sethatha kgoši tanana. Mphowa.

Monna le mosadi le ngwanenyana.

Ka tsatsi le lengwe monna le mosadi bare "rea khuduha ngwanenyana
a re "Nna ke a sela letle lemphe tsa go dya. Ka tsatsi le lengwe
mosadi a re "Tselane a tselane e tla o tseê boswa boswa ba morekene
tsela a tla a dya bo mmahe ba tloha lekgema la tla la re "tselane a
/tselane

- tselane e tla o tseê boswa bya morekene ngwanenyana a re "Nna ko gase wana bo mma lekgema laya la metsa le tsêpê laba le lentsu lele sesela ya la re "tselane a tselane e tla o tseê boswa boswa bja morekene.
7. Ngwane nyana a bula le kgema la mo swara la tloha nanê la fihla ya motse la yo ngwa bjalwa la mo tlohela kantle.

Ngwanenyana a sala a kwa ka sakeng a ya a bitsa banenyana a re "Nka riene reya tshela di nosi ka sakene baya ba tlatsa di nose ka sake ne. Lekgema la yala rwala saka dinose tsa thoma go lla tsa re "Bo-bo-bo lekgema la re "e tlwa ngwanaka ga a kgona go opela la fihla la re "go mosadi hlatswa pitsa mosadi a hlatswa pitsa ba gotsa mollo. Ba thaba mafasetlêrê na tshôla dinose ka gare ga pitsa tsa tswa tsa loma monna a ba a hwa. Mphowa Samosela wa seripa.

8. Masilwana bulela diofula.

Mosilwana masilwa masilwana bulela di o fula, di o fula Phulone ya maloba ya maleba re hlwele re leleka releka ka matshukudu? e pedi tshukudupe nkabe ele tseso ele tseso ka bama ka tantela ka tantela ka isahamadimo hamadimo madya batha madya batho ba lle mme kgolo mme-kgolo sebatlile sapotokelo sapotokelo bo lu ka reyo tsaka re yatsa ka mabjanye botala ka mmabjanye botala go lewa di Khunxhwane dikhunxhwane dilwana tsa maroko tsa maroko.. Maroko mahwa pitsi mohwa pitsi go hwile pitsi e kgolo pitsi kgolo tlou tsa mesamelo. Suhlasuhla bapedi siba nile sibatlile ba rwele thuntsa kwengthuru tsa kwena ka swara ka lotoganya kalotoganya ka isa ga lenoko. Mphowa mosila waseripa.

9. Banenyana ba eya kgonye.

Ka tsatsi le lengwe banenyana ba ya kgonye. Yo mongwê a kgolwa ke lefika a thoma go le roga a le roga le roga banama ba feta ge ba boya ba hwetsa lefika le fetohile thaba. Yo mongwe le yo mongwê are "Serokolo serokolo e ntho sese serokola serokolo e ntho sese ngwanenyana yola wa go roga lefika a re "fenyokolo fenyokole e ntho fefe. Fenyokolo fenyokolo e ntho fefe e ntho fefe a sekà a feta go fihlela mantsiba a thoma gogo welela a kwa batho bare "e tlakano a tloka a ya go bona a hwetsa monna le tau tse pedi mokgekolwana ba mmolaya.

Mosibodi le mosibutsana.

Ka tsatsi le lengwe ba e ya tshemone ba rwele ditlo bohma boha bara "le seke la fa motho ditloo ge le hlakana naye bana ba hlakana

10/le banna.....

10. le banna ba babedi bare "re ntshetsene ditloo mosebudi a ba ntshetsa go ba fihla gae mosibutsana a re "Mosibudi o ntsheditse batho ditloo bomma mosibudi ba mo tsea bamolokela ka lehudune ba thoma go mo hlobola ba ya bu mo lahla pulana ya kgopa ya tsa nokeng mosibutsana ya le bangwe ba re "go mosibutsaba e ya go nyaka dipiho ba sa ba tshela mohla- ba ko motsegene wa mosibutsana banama ba rwala ba tloha mosibutsana a re ke a rwala a palelwa a bona mosibudi a tswela a phuma meetse a mosi- butsana a kgelela a maswa a mo rwesa a kgathupa a re "ee mosibutsana bo mmago le bapapa go mosibutsana ntshetla tshetla mosibutsana ba nna tahla tahla mosibutsana. Pula tsa borara mosibutsana tsa nkgopa kgopa mosibutsana tsa nkisa nokene mosibutsana kubu le kwena mosibutsana tsa mpopapopa mosibutsana tsa ntiya mothwana mosibutsana a motiya. A mo
11. tiya a gomela ka metseng go mosibutsana a fihla hae ba re "o rwesitse ke mang. A re "ke rwesitse ke mosibudi a ba a ntiya bommage ba ya le mosibutsana ba fihla ba khuta mosibutsana a ya a kga dipiho ge a boya a palelwa ke go rwala mosibudi a mo kgela moetse a mo botse a kga thupa a mo tiya a re "ee mosibutsana. Bommahe le bo papago mosibutsana, ba ntshela tshetla mosibutsana, ba ntahla tahla mosibutsana, Pula tsa boraro mosibutsana tsa nkgopa kgopa mosibutsana, tsa nkisa nokene mosibutsana, kubu le kwena mosibutsana tsa mpopapopa mosi- butsana tsa ntiya a mothwana mosibutsana. Bo mmahe ba motse a ba ya nae hae.

12.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXNgwako le ngwakona: Bana ba ya ga malome a bona.

Bana ba ya ga malome a bona ge ba sepela ba fihla ntlong ya le-
kgema. Ba humana mosadi wa lekgema a re "Mona wa ka ke lekgema,
go a re "e jang le gane, ba dumela ge a re "robalane le gane gele
ekwa dilodilla le thabe. Lekgema la fihla la re "go mosadi. Apega
nama mosadi a apeya, Lekgema la bitsa banenyana la re "etlane le dye
ngwakowana a gana ngwako a dya. Lekgemala re "robalane ngwakona a
na a gana Ngwako a rebala. Diphosoledi gedi thoma go lla Ngwakona a
tsea meetse ka kgapa a tshala Ngwako ka tsebeng. Ngwaka tsoga ba
tshaba.

Ba fihla go malome a bona, ya ba mokete o mogolo.

13/Motse wa tlala.....

13.

Motse wa tlala.

K34/95

Kgale motseng wa ga Masemola go be gona le mokgalabje yo leina la gagwe ba be ba re ke Lesibe.

Selemong seo batho ba be ba se ba buna selo ka baka la go thloka pula. Bjale batho ba bolawa ke tlala. Ba thoma go ja medi ya dihlare gomme ba fetša.

Batho ba thoma go utswetsana dijo. Bjale Lesibe a tloga a ya ka ntlong ya mokgalabje Masemola go utswa mabele a go ja. A humana batho ba ile go epa medi ya dihlare. A tsena ka mothopeng a hwetša mabele ka sefagwane se le godimo ga 'lwala. A gopola go tšea mabele go yo apea lewa fêšla e hlolwa ke mogopolô wa go šila pele ka gobane a be a šia gore ba ka mo tšea mabele a gagwê.

A thoma go šila 'lwaleng, gola a šila a bona moriti wa setsiba sa gagwê mo leboteng, a thlodumela a hwetša go sena motho. Mole ele 14. kgale a bona ele moriti wa setsiba sa gagwê. A thoma go špêla a šila a re "A!. De-katadankana de-bonane, de bonane - de bona mošedi wa 'tšiba tša-ka" gomme mokgalabje a fetša mabejana a be a tloga ba ga Masemola ba se ba tšwêlêla.

Ngwana wa kgosi a bolawa ke bolwetsi bja go tlabotse ga meriri.

Kgale ngwana wa kgosi o be a lwala ba mo nyakela dingaka tsa palelwa ba ga ngaka ya noga o dula ka nokene ba roma ma phaswa ge ba fihla bare "Re tlile go hlohla ngaka tema tema ngaka re di thebele ngwana wa kgosi o a lwala o bolawa ke bolwetsi bja go tlobotsega meriri ngaka ya re" ge nka tla mouwe le ka setšhabe nna ba re "re ka se tšhabe. Ge ngaka e fihla ba tšhaba ya gomela moraga. Noka bosihlo ba roma ba kwena le ba fihla ba tšhaba ka bosihlo ba roma dithamaha ge 15. ba fihla ba re "Re tlile go tlatla ngaka ngaka di thebele ngwana kgosi o a lwala o bolawa ke bolwetse bjogo tlobotsega meriri.

Ngaka ya re "Ha nka tla mouwe o ka se tšhabe nne ba re "re ka se tšhabe ngaka ya tswaka meetseng ba se tšhabe ya tatetsw mongwê ge ba fihla motseng batho ba tšhaba go sala ngwana wa kgosi le motho yo a bego a rwele nago le ngaka ka nnosi ya šala e latswa ngwana wa kgosi a be a fola a fa ngaka kgomo tse pedi. Motho yola e rwala ngaka a e tsa ka metsene.

Ya mofa dikgomo tse hlano le pudi tse hlano le nku tse hlano ge a fihla gae bagolo bage ba duma diphôšôšô tsa ge.

16/Monna le.....

16.

Monna le mosadi le dikgogo.

Kgale-kgale mola dinonyana di sa tseba go bolela bjalo ka batho bare go be go na le monna yo mongwe le mosadi le dikgogo ba di fa magobe a go fola bjale monna a re go mosadi o sale o efa dikgogo tsa magobe a go fola, mosadi a dumela monna a tloga, mosadi a sala a e fa dikgogo magobe a go fisa dikgogo tsare di a kopola tsa tshaba tsa swaa

Tse dingwe ya re "A mma a efa bo swa bja go fisa e ja e ja e tshela maekoeko a re mothikena tsa mokopa tsa mmolaya ye kgolo ya re "A mma a efa boswa bja go fisa eja eja e tshela maekoeko a re yena tsa tshaba ya kgole monye wa tsona a boya a ya a di nyaka ge a di bone a di fa leotsa. Tsa ya gae.

17.

Ngwanenyana a tseerwe ke noga.

Kgale ngwanenyana yo mongwe ba motsi isitse noga a ya bohadi ge a fihla a apeya. Mmatswale a he a fa lehono la go ola ya ntlone ba re "Monna wa go o tla tla ngwanenyana a otsela ge a sa otsetse a kwa nto e motsidifatsa a tswa tshaba a re "nto e a ntsidifatsa, mmatswale a re "Mmalo ngwanaka o ntshetsa ehe pelo ngwanenyana a ya kantlone ge a sare o swarwa ke boroko o kwa selo se mo tsidifatsa a tswa a re "Selo se a ntsidifatsa ka bosiho a re go ngwanabo nna ka re ye baye ba tloha noga ya ba tatelela ngwanabo a re "ho noha molamo a re dule re raloke gomme ngwanenyana yola wa ngwetši o tshabile ge a fihla haye noha ya re "Ke o hwa ke bone mmasika, sika la ka ge noga ela e fihla ba e bo bolaya.

18.

Ngwanenyana le mmatswale.

Kgale ngwanenyana a be kwa ge afe bogadi ba ya nae moeding gola ele bosigo baswere dithupa tse pedi ye ntsho le e khwibidu.

Bare "Go ena tse a thupa ye ntsho o re go metse ka yona re tlo hwa o tse thupa e khwibidu o re home tse ka yona re tla tsoha ngwanenyana a tse a thupa ye ntsho a ba hometse ka yona ba hwa.

A tsea thupa ye khwibidu a bohometsa ba tsoha a boela a bahometsa ka thupa ye ntsho ba hwa a tshaba a ya hahabo.

Batho ba ya ba ba nyaka ba hwetsa ba hwile ka moeding ba ba hometsa ka thupa e khwibidu ba tsoha ba ya gae ba roma ditlotlwane tsa ya tsa kga dithupa. Ba roma nonyana ngwe go ye go tsea ngwanenyana

19. nonyana yaya ya fihla ya dulagodimo ga lešaka ya re "O be o beš ngwana wa batho o bee o tlore ke bonene o bee yaya ka ntlone ya morwala ya

/hloha naš.....

hloha naê ge ba fihla ya mo laha fase ba mo tiya bophulu ya mo tsea ya mo isa hae.

Ka bosihlo he batswadi bahe ba tsoha ba hwetsa ngwana wa bona a hobetse ba bitsa ngaka ya go swara nenyaye ngaka ya tla, nonyanayela ya boya.

Ngwanenyaña a tsosa batswadi boge ba se mo tlwe ngaka yona eile le boroko. Nonyanayare "Obe o bee ngwana batho o bee o tlwe ke bonene o bee ngaka tsoha ya swara nonyana, batswa ba hwetsa ngaka e swere nonyana.

Ba bitsa batho ba motse ka moka ba hotsa mollô ba besa nonyana ya hwa ba fa ngaka kgomo.

20.

Masilo le Masilwana.

Masilo a re Masilwana gore a mo adime dimpja Masilwana a mo fa Masilwana a tloha a go tsoma a bona pitsa tse pedi. A khurumolla pitsa ya mathomo a hwetsa go sena selo ya bobedi a hwetsa mokgekolo a sila fola, mokgekolo a re "Mpopule Masilwana a mo popula ge bale tse-lene. Mosimana a re "Tsho tshoha ke ye kgakala mokgekolo a tsho tshoha Masilwana a tshaba a ya a khuta.

Mokgekolo a latelela Mosimane a mo hwetsa ka fa seha sehlare a re "Mpopule mosimane a mo popula ge ba fihla pele mosimane a re "Tsho tsho ke ye kgakala mosimane a tshaba a namela sehlare a bitsa Masilo gore a tlise dimpja.

21. Masilo a ya a fa Masilwana dimpja mokgekolo a fihla Masilwana a mo sasametsa dimpja mokgekolo a re "Ka lehwana thép thép ka lehwana twee twee a bolaya mpja tse tharo ya bone a kwile diso mokgekolo a re "Ka lehwana thép thép ka lehwana twee twee mpja ya sebe ya hwa mokgekolo a ba a lapa a tloha a ya pitseng tsahe.

Mosimane le mmahe.

Ka tsatsi le lengwê mosadi a roma ngwanahe ha koko a he go ya ho tsea ditloo make gakoko a he ebe ka mose ha noka mosimane a tloha, a nyoha noka a fihla ga koko a he.

Ba mofa ditloo make ge a fihla nokene tloo ye ngwê ya kwa ka le tshobana, ya thethe o ha mosimane a re go bona tloo e thwetha a tsholla ditloo ka moka a re dina le maoto, a kitima a fihla haye ba re "Nna ditloo dikae a re "di etla dina le maoto ba mo tiya ditloo tsa loba.

22/Kgosi le bana.....

22. Kgoši le bana ba yona ba ba rara banenyana.

Ka lebaka le lengwe kgoši ya bitsa bana ba yona ya ba butsisisa gore ba mo rata ka ka ge ba rata eng.

Ngwana wa pele a re "Ke go rata ka ka ge ke rata sukiri wa bobedi a re "Ke go rata ka ka ge ke rata tsamo wa boraro yana a re"Ke go rata ka ka ge ke rata letswai kgoši ya re "Go yena ga o nthate o ntswanyana tsha le letswai kgoši ya koba ngwana. Ngwanenyana a tsea se sengwe lese sengwe se e bene sa hahe a tloha a fihla motseng, wa kgoši e ngwe ba mofa modiro wa go diša dinku le dipudi. A diša ba mo koba a feta.

A fihla kgošine ye ngwe e na le ngwa wa mohlanka ba mo fa modiro wa go diša dinku le dipudu ge a le nagine o apara kobo tsa botse ge a le gae o apara mathatha.

23. Ka tsatsi le lengwe a disitse a apara kobo ye tshweu ngwana wa kgosi yela a mmona ngwanenyana le yena a bona mohlanka yola.

A kolo dikobo tsela a apara maratha, morwa wa kgosi a yago ngwanenyana a re "Nna ha oso wa bona lengwoloji le feta monna ngwanenyana a re " A soso ka mmona. Ke moka mohlanka a tloha.

Ka tsatsi le lengwe a bitsa banenyana ba motse ka moka a re "O nyaka mosadi ba tla a ba koba a re "le bifile gosasa a ba bitsa gabedi gore ba mo apeeledi dijo ngwanenya yola wa go diša dipudi a tla leyena a apeya a wetsa pala mongwana ka gora morwa wa kgosi a mo tsea ya ba mosadi wage a bitsa papahe gore a tle moketene papa he a tla ngwanenyanana a fa papahe dijo tsa go hloka letswai papaha a re "Nna molato ke eng o mpha dijo tsa go hloka letswai ngwanenyana a re "Gape ke rile

24. kere ke go rata ka ka ge ke rata letswai wa nkoba papage a re "ntshwarela ke moka ngwane nyona a tswarela papahe.

Pina ya ho totompetsa.

Tha tha thaka diswa ha o swe go swa seritse seritse sa bo ka tiela ka tiela mohwuma a nti phala o tswa ka ke tswa ha thema. O humanane ka khuma phalana pedi dienwa meetsa ka kga lehlokwa ka tiyotiyo putlu malo o se tiye kudu dilo tsa borwa makeleke.

Monna le basadi ba bantsi.

Ka ngwaga o mongwe tlala ya tsena monna le basadi bahe ba edya meroho feela. Monna a tloha a ya a tsoma a hwetsa mohlare o bu kwile
25. ele o mokhwibidu a namela a kga a dya a fetsa a sa diso makaka feela a tloha a ya hae he a fihla hae ba mo fa moroho a hana a re "Nna ke /katse ka.....

katse ka bosihō a ya a hwetsa more ele makaka a re modono wee modong ke tla hetse basadi hae a hee modono ba sala ba edye morōhō a hee modono ku ryakga ryakga ku phesuku twanaha.

More wa bukwa a kga a dya a ya hae ba mofa moroho a hana. Ka bosihō a ya ngwana wahe a molatela a khuta monna a re "modono'wee modone ke tlo hetse basadi ba e ba hee modono ba sala ba odyā moroho a hee modono ko ryakga ryakga ka phesu ku rwanana tsa butswa a kga a dya o homela hae ngwanahe a ya a re "Modono wee modono ketlohetse basadi hae a hee modono ba sala ba edya moroho ku ryakga ryakga ku phesu ko
26. rwanna tsa bakwa a epela go fihlela di feela a dirwala ka saka a rema more a tloha ge a fihla ba fihlela monna dikengwa monna a tsohela mohlareng wola a re "Modono wee modono ke tlohetse basadi hae a ba sala ba edya moroho ku ryakga ryakga ka phesu ku rwanana mohlare wa sebe le sela a ya gae a kwatile.

Banenyana ba ya go hlapa mmele.

Ka tsatsi le lengwe banenyana baya go hlapa mmele ba boputse bana geba hlapa ba ya ba fihla bana ba bo bona sewela a re "Nna bana ba bo lona ba kae" bare "re ba lahletse ka metseng sewela a lahlela ngwana bo ka metsene banenyana bare nna bana ba borena ba gona sewela a wela ka metsene a hwetsa tsela ka hare ha meetse a sepela ka ya a hla-
27. kana mosimanyana a re "o modiadia o kwa kae sewela a re "ke modiadia ke kwa lebekone ke tlohetse tholodi yaka tholodi tholodi ya ka supa baloi tholodi nka go supa ka yona ka hwa wa hwa wa re too o e hena tholodi tsatsi waselebone o e hena tholodi ngwedi wa seobone wa fena nkato o e hena tholodi mosimanyana are "dikgolo di see moraho bjale ngwanenyana a feta a hlakana le monna a tswere mabele le moropa na. A re "O modiadia o kwa kae ngwanenyana a re "ke modiadia ke kwa lebekone ke le tlohetse tholodi yaka tholodi tholodi ya ka supa baloi nka ho supa ka yona o ka hwa wa hwa wa re too o e hena tholodi tsatsi wa selebone o e hena tholodi ngwedi wase o bone o e hena tholodi wa fena nkoto o e hena tholodi monna a mofa mabela a re "Sepela o yeo hlo-bole mabela ngwanenyana a ya a hlobola. Nonyana ya tla ya re
28. "e re thorwana pedi hara ngwanenyana a tshela mabele fase nonyana ya topa ditthoro ya re "Motho yola o iloho biletša Makgema nonyana ya hloba ngwanenyana ya tsea moriri ya o bea ka mo a hlatswaho ditelo hona a mongwe moahladi a ho, hona o mongwe mo a tsholla ho melora

/ngwanenyana.....

ngwanenyana a tshaba monna wola a sala a bitsa a re "Sewela wee moriri: o o ba ka motsehene wa a raba ware ke e tla ke sa hladio ba bitsa wa ka mafu wa araba ware ke a tla ke sa hlatswa ditelo makgama a fela pelo a bolaya monna yola ngwanenyana tshaba ge ba fihla pele a na le nonya ba khumana pitsa tse thara nonyana ya re "Go ena khurumolla pitsa tse sewela a khurumolla pitsa ya mathomo a khumana ngwana yabo-bedi a khumana dikobo le thari ya boraro a khumana sedibelo sa makhura ngwanenyana a ya hae a khumana bo mmahe a a beile dihlaku a ra ngwana
 29. wahe hore a ye a kgopele dihlakhu ngwana a ya bokoko a ke ba mo tsolele ka seatlene ngwana a tswa sewela alla a re mmaka letsalela ngana kasea tlana ba mo alafa.

Sewela se hana ha nna setsewa ke pitsi nahene.

Bare gobe hona le ngwanenyana ba re ke Sewela. Sewela ebe ele ngwanenyana wa botse wahlaha le le botse. Sewela o be a hana banna. A lwala ngwaha ka moka o be a forona le phoofolo ye bareho ke pitsi. O be a re he batho ba ile masemone a sale a apeya a rwala mafi ka phafalla le makhura, a tloha, a ya mo bareho ba tlohla kana hona a thoma go opela a re "Mma mo ngwangwadi Sewela se hana banna se tsewa ke pitsi nahene mankwadi kwadi Sewela se hana banna makwadi kwadi kudu mma mo ngwangwadi. Pitsi ya hlaha e kitima e re hwee hwee ya
 30. fihla. Sewela a e tshelela meetse ka hare ha lesapelo pitsi ya hlapa ya dya a e tlotso ka makhura a tloha, le pitsi ya tloha Sewela he a fihla hae a tsea melora a e tlotso ka meloro a ya a robala he ba boya masemone bare Sewela o hlwele byane Sewela a re ke a lwala ka bosihlo a ya hana moola monna yo mongwe a kwa Sewela a re "Mmamo ngwangwadi Sewela se hana banna se tsewa ke pitse no hene Mankwadi kwadi ku dupa Sewela se hana banna se tsewa ke pitsi nahene Mankwadi mma mo ngwangwadi monna a ya a hwetsa Sewela a khuta ge pitsi e fihla Sewela a efa metse ka lesapelo pitsi ya dya a ehlotso ka makhura Sewela a ya hae pitsi ya tloha Sewela kea fihla hae a e hlotsa ka melora a ya ka dikobone a o tsela mmahe he a boya masemone a re "Sewela o hlwele byang Sewela a re "Ke sa lwala, monna yola a tla a bitsa kgaetsadi ya Sewela a motsa taba tsa Sewela le pitsi ba le kgaetsadi ya Sewela,
 31. ka bosihlo ya ya ya lalelo Sewela ya bona Sewela a rwele maaswa le makgahla ka phafana ele sa pelo. O bjale a ya molaahla kana ho le pitsi a thoma ho opela a re.

/Mmamo.....

Mamo ngwangwadi Sewela se hana banna se tsewa ke pitsi nahone mankwadi khudupa. Pitsi ya tla sewe a e hlapisa a efa maaswa ya dya a e tlotsa ka makhura ya tloha Sewela le yena a tloha bjale kgaetsadi e be o mmone Sewela he a fihla hae a e tlotsa ka melora bjale ka melene ka bosiho kgaetsadi ya ya ya fihla ya dula ka fase ha sehlare ena le monna yola kgaetsadi ya opela bjale ka Sewela pitsi ya tla kgaetsadi ya bolaya pitsi se a tla o opela empa pitsi ya se tle Sewela a lla a ba e homola moholo wa he a kgadithupa a mo tiya Sewela a tsoha a fodile.

32.

Nongwane ya diphōōfōlō.

Bare hobe hona le diphōōfōlō tse hlano ele motlou, tau, tšhwene, phuti, le khudu tsa hwetsa mohlare o bukhwile e ele o mokhwibidu ba bona mokgekolo ba roma tlou hore eye e butsise hore nna more o ke more mane tlou ya ya ya fihla ya re "Koko nna more oia oa lewana. Mokgekolo a re "ke motlatla diana motlatla more wa hore hole wa wasia kala kgolo ya mosata motlou he a fihla a re "Kguu nna kele betse ba di roma ka moka kantle le khudu he di boya tsa re "Kgau nna re le betse Mokhudu a ya he a fihla a re "Koko nna more wola ke more mane mokgekolo a re "ke motlatla diana motlatla more wa hore hole wa wa siwa kala kgolo ya mosate.

33. Mokhudu a homa he a fihla a re "Kguu ba re "Ke motlatla diana motlatla more wa hore ho lewa wa sia kala kgolo ya mosata. (keleketla)

Diphōōfōlō tsa namela mwasala mokhudu ka hore ele yo monyenana mokhudu a ba kgopela hore ba mo kgele ba hana ba re "rena he re hoolo o be o ile kae.

Mantsiboa he ba o tsela ba epa moleta ba lokela mokhudu ba mo khupetsa ka mobu ba o tsela mantsiboa hare mokhudu a kwa ka moletene e namela sehlare a dya kala yela ya ho sala a tse a dithapo a di lokela ka marahone a motlou (keleketla) A ya a tsena ka moletene ka bosiho he ba tsoha ba hwetsa more o sena selo (keleketla) khudu a re "Mkeni le nkhopulle le nna ke bone (keleketla) ba khupulla a re nna ha ke tsebe hore ke mane.

34. Le be le nkhopeditse ka mobu, ha rera go nyaka le hodu leo baya ba fofa noka dithapo tsa tswa ka marahone a motlou, ba bolaya motlou ba rwala nama tsahe (keleketla) ba a fa mokhudu serope sa motlou mokhudu a opela a re "Ka bola tsa bola isa motou hore a balawe re sale

/re edya.....

re edya bele.

Ba re o rene mokhudu a re "Ke re serope sa motlou se a nkimela ba mo tsela ba mo fa sebete a opela a re "Ka bola isa bola isa motlou hore motlou a bolawe re sale re edya bele. Bare o rene mokhudu, a re kere sebete sa motlou se a nkimela. Ba mofa mohodu a opela a re (keleketla) Ka bola isa bola isa motlou hore motlou a bolawe re sale re edya bele bare ho ona re tlo hola polosa hola re nyaha le noka. Khudu a re "nna ke homela moraho (keleketla) ke moka ba nyoha khudu
35. ya homela moraho ya tsena ka mohodune diphōōfōlō tsa noma tsa yo tsea mohodutsa eto e a kotsana he di nyuhile noka tsa fihla modubetleho dinama (keleketla) khudu ya tswa ka mohodune ya tshaba diphōōfōlō tsa e kitimisa.

Banenyana ba e ya dithobene.

Banenyana ba ya dithobene ba timela ka hare ha dihlare tse dintsi bjale ba homa ba hwetsa dintlo tse pedi (keleketla) Ka hare ha ntlwana ba hwetsa mokgkolo a tswile diso (keleketla) a re "le seke la tsena ka ntlane ye uwe hona le phiri ba re" tlohela kowa le ho tswa diso yo mongwe bare ke mokgadi a ya ho mokgekolo mokgekolo a re ngwaye ngwana ngwanaka mokgadi a mo ngwaya (keleketla) a dula le mokgekolo
36. matsatsi a mantsi banenyana ba bangwe ba bolailwe ke phiri. Ka tsatsi le lengwe mokgekolo a fa ngwanenyana mabele hore a a hlobole mokgadi a hlobola (keleketla) nonyana ya tla ya re "e re thorwana pedi hara ke ho botse a tshela ya dya ya re "he mokgekolo a re o tle o di le mahe ha heno o re ke dya lebokoko (keleketla) ha a re o o tsela le mane o re ke o tsela lebokoko he dihlakhu di bukwile mokgekolo a re "o tle o di lemane ha heno mokgadi a re" ke dya lebokoko ba dya, mokgekolo o robala le mane ha heno mokgadi a re "ke o tsela lebokoko.

A o tsela le mokgekolo ka bosiho mokgadi a re ke ya ha e mokgekolo (keleketla) a mo fa meruka le masela.. Phiri le lehokobo tsa mofelesetsa.

37. Batho ba ho dya malōkō.

Kgale-kgale motsene wa ha masemola hobe hona le tlala ba edya maloko ba khutsetsa ka lebese. Ha matshaba ba e dya maaswa ba ha Masemola babe ba sa tsebe boswa (keleketla).

Ka lebaka le lengwe lesibe morwa Masemola a tloha a ya baye (raa mane) he a fihla ha Matshaba ba mo fa boswa a re "nna ke ene ba re"

/ke boswa.....

ke boswa. Bare "nna le ha haheno le dya ene a re "re dya maloko ra a khutsetsa ka lebeso. (keleketla).

Ba ya ba tsea boloko ba mofa a tshela lebeso a dya a bona monyana a mo tsea a ya ha habo a re ho mosadi e swanetse ho dya malokō mosadi a dya molokō.

Mosadi a aha ntlo le moša he a yo tsholla bongwetsi a boya le mabele dipeu tsa mehuta-huta a bjala batho ba makala kudu ba mo etsisa.

38.

Banenyana ba eya pheleng.

Go be gona le sehlare se ba reho ke khungwana. Ka tsatsi le lengwe ba nenyana ba kile ba lakana go yo tapa dipheta tseo koa di-thobene le mehorine mogo boifisaho kudu ka hobane babe ba re ba dimo ba ahile hona (keleketla) ile he batswa ba rwele dirotwana mma mohomana a bitsa a re "moho mana weee o re hokwa ka peka o tshabe a kwa tašlō ya mmahe. A thoma ho ba le maseme feela a sepela a dukutse tsebe. (keleketla)

Ba rwera ba hasana le le soka ba eta ba topa di khungwana. Ba lebantshitse sehlokgwa se se khupedi mahaha a maholo hona fa u we hwaiswa le nkwe la modumo o moholo la re:

Ka peka metse a morēna

Baneryana ba mabokana

Ditshuba ka moka diile kae?

39.

Mohomana yo a beho a dukutse tsebe a bitsa a re "hee lena batho nke lere tuu selo se a duma sere ka peka. (keleketla).

Banenyana ba moseha bare "Mohomana a seleka bo fyeha ga ho dume selo fa ho duma hloho ya ho Mohomana a kgotlelele. (keleketla).

Selo sela ka peka sa thoma lo duma hape efela ba se se kwa. Mohomana a elelwa taelo ya mmahe a tsebisa bahle a nna ke a tloha mma o rile o re hwa ka peka o itsabe ba mo tshaha ba mo kwera ba re "tshaba he o tlo re duma ka moso he re thlamile ka tsona.

Modumo o be a setse o le kgaufi bjale monana a thoma ho somisa menwana ya maoto tsepu tsana fase. A phanla a lebile hae mosesana wa ba wa ya ka thoko mahlwana a le phatlanene a thaba a fihla hae a fetela ka maturiatsena ka sasihane. Mmahe a setse a mmone a mo kitimela

40.

ana le basadi ba motse ba montsha ka sisihone ana le basadi ba motse ele yo mosehla a thabela ho bona sefahleho se se rate haho sa mmahe feela o be a sena dikhungwana. Bomma banenyana bale ba hose kwe ba

/butšisa.....

40cont. butsisa hare mohamana baba ba rena ba kae motho a re nke le lebelelene
kwa thabene' dihlare ka moka dibe di sisinyeha banenyana ba like ho
tshaba monna yeo wa modumo he ba setse ba mmona ba bona hore ditaba
di sa rakane.

Selo sela ka peka sa ba fetsa sa ba re, phoo saba topatopela gwa
sala Mohomana ale tee fela. Ge re ngwana mahana go botswa o wetse
dikomeng a re dikoma ke tseso.

Mphowa a samosela waseripa.

ENDS. S 729